អង្គរបុរី
សម្លេងខ្មែរនៅបរទេស

ការវិភាគ

របស់ព្រះតេជព្រះគុណបណ្ឌិត ហុក-សាវណ្ណ ក្រោមប្រធានបទ អំពីការសូត្រមន្ត, ការស្រោចទឹក, ការទស្សន៍ទាយ, ការដាក់ខ្សែកថា និងកន្សែងយ័ន្ត តើអាចបានសុខ ហើយត្រឹមត្រូវតាមព្រះពុទ្ធសាសនាឬទេ ។

website: www.hoksavann.org
ថ្ងៃទី១៣ ធ្នូ ២០០៧

មុខងាររបស់ព្រះសង្ឃពុទ្ធសាសនាថេរវាទ ជាពិសេសព្រះសង្ឃខ្មែរមានមុខងារពីរយ៉ាង ៖ គឺការសិក្សាឲ្យយល់ពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះពុទ្ធ និងប្រតិបត្តិឲ្យបានល្អត្រឹមត្រូវតាមធម៌វិន័យ ។ តួនាទីជាចាំបាច់មួយទៀត គឺការពន្យល់ពុទ្ធបរិស័ទខ្មែរ ឲ្យយល់តម្លៃពុទ្ធសាសនាកាន់តែច្បាស់លាស់ឡើង ។ ឱកាសដែលអាចពន្យល់នោះ គឺពេលបុណ្យទានផ្សេងៗ ព្រោះពុទ្ធបរិស័ទពុំអាចមានឱកាស មកសិក្សាធម៌វិន័យឲ្យដូចជាព្រះសង្ឃបានទេ ដោយមានកិច្ចការរវល់ក្នុងការចិញ្ចឹមជីវិតរបស់ខ្លួននិងក្រុមគ្រួសារ ។ ដើម្បីបំពេញកិច្ចនេះបាន ព្រះសង្ឃដែលធ្វើជាគ្រូរបស់ពុទ្ធបរិស័ទ ត្រូវសិក្សាក្បួនគរុកោសល្យ របៀបពន្យល់ ដើម្បីឲ្យពុទ្ធបរិស័ទងាយយល់ ។ ការសូត្រធម៌គ្រាន់តែជាពិធីកម្មរបស់សាសនា ការសំខាន់របស់ព្រះពុទ្ធសាសនា គឺស្ដាប់ធម៌បានហើយយកទៅប្រតិបត្តិតាម ។

ការអភិវឌ្ឍន៍ព្រះពុទ្ធសាសនាឲ្យលូតលាស់ចំរើននិងរឹងមាំ គឺការពន្យល់ឲ្យយល់ កាលណាមនុស្សយល់ចូលចិត្តហើយ មនុស្សនឹងប្រតិបត្តិតាម កាលណាប្រតិបត្តិតាមព្រះពុទ្ធសាសនានឹងស្ថិតនៅគង់វង់ នេះដោយសារព្រះសង្ឃបានបំពេញកាតព្វកិច្ចចំពោះពុទ្ធបរិស័ទ គឺការពន្យល់ដោយការធ្វើធម្មកថា ឲ្យឱវាទ និងទេសនា ពុំមែនត្រឹមតែសូត្រធម៌នោះទេ ។ ការសូត្រធម៌របស់ព្រះភិក្ខុសង្ឃ ដែលជាពិធីកម្មរបស់ព្រះពុទ្ធសាសនាមានអត្ថន័យដូចតទៅនេះ ៖

ការសូត្រធម៌ថ្វាយបង្គំ

ការសូត្រធម៌ថ្វាយបង្គំដែលហៅថា នមស្សការព្រះរតនត្រ័យ មានន័យត្រឹមតែសរសើរគុណព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃ ។ ការសរសើរគុណដោយវាចា ការក្រាបសំពះដោយកាយ និងបង្អោនទៅដោយចិត្ត ជាកិច្ចមួយហើយរបស់ព្រះសង្ឃនិងពុទ្ធបរិស័ទ ប៉ុន្តែកិច្ចមួយទៀត ដែលជាកិច្ចសំខាន់ចាំបាច់ គឺការប្រតិបត្តិតាមធម៌វិន័យរបស់ព្រះពុទ្ធ ។ បើគ្រាន់តែសូត្រសរសើរ ប៉ុន្តែមិនបានអនុវត្តតាម ឬអនុវត្តតាមមិនបានត្រឹមត្រូវ មិនឈ្មោះថាជាពុទ្ធសាសនិកជនពេញលក្ខណៈឡើយ ។

ការនិមន្តព្រះសង្ឃសូត្រមន្ត

ការសូត្រមន្ត ឬចំរើនព្រះបរិត្ត ជាពាក្យពីរដែលគេប្រើ ។ ពាក្យទាំងពីរនេះ គេប្រើផ្លាស់ប្តូរគ្នា ហើយគេអាចស្តាប់ពាក្យនេះបាន ។ ពាក្យថា «បរិត្ត» តាមន័យដែលអាចារ្យសូត្រអារាធនាព្រះសង្ឃឲ្យសូត្រមន្ត គឺការការពារបញ្ចៀសនូវទុក្ខសោករោគភ័យកុំឲ្យកើតមាន ។ ឯពាក្យថា «មន្ត» ប្រែថាជាគ្រឿងប្រកបឲ្យបានសុខ ។ តើការដែលព្រះសង្ឃសូត្រមន្តឬចំរើនព្រះបរិត្តនេះត្រឹមត្រូវតាមន័យរបស់ព្រះពុទ្ធសាសនាឬទេ ? តាមការសង្កេត ការសូត្រមន្តឬចំរើនព្រះបរិត្តមានពីរប្រភេទគឺ ប្រភេទទីមួយ ការចំរើនព្រះបរិត្តធម្មតាក្នុងភកាសបុណ្យទានផ្សេងៗ ដូចជាការសូត្រមង្គលសូត្រ គឺជាសូត្រមួយដែលនិយាយអំពីមង្គល៣៨ប្រការជាដើម ហាក់ដូចជាពន្យល់ធម៌ ។ ការចំរើនព្រះបរិត្តបែបនេះ ជាការគួរមិនទាស់ខុសអ្វីឡើយ ។ ប៉ុន្តែការចំរើនព្រះបរិត្តប្រភេទទីពីរមានការយល់ជ្រុលហួសអំពីអត្ថន័យរបស់ព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយមានអង្គខ្លះសូត្រពាក្យខ្លះមិនមាននៅក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា គឺជាពាក្យមន្តអាគមគាថាបែបសាសនាព្រាហ្មណ៍ថែមទៀត ។ ការសូត្រចំរើនព្រះបរិត្តបែបនេះ គេហៅថាសូត្រលើករាសី និងសូត្ររំដោះគ្រោះ ។

ការសូត្រលើករាសី

ការសូត្រមន្តលើករាសីនេះ បើតាមជំនឿរបស់ខ្មែរខ្លះ ហើយព្រះសង្ឃជាអ្នកសូត្រក៏យល់ស្របតាមផង គេនិមន្តព្រះសង្ឃសូត្រមន្ត នៅពេលដែលគេយល់ថា ខ្លួនគេមានរាសីធ្លាក់ចុះ ដោយធ្វើការអ្វីពុំបានសំរេច ចង់បានអ្វីពុំបានសំរេចដូចប្រាថ្នា ។ គេយល់ថា បើនិមន្តលោកសូត្រមន្ត រាសីគេនឹងឡើង ហើយធ្វើការអ្វីនឹងបានសំរេចដូចប្រាថ្នា។ ការយល់បែបនេះ ផ្ទុយពីពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះពុទ្ធ ។ ព្រះពុទ្ធសំដែងថា ចង់បានសេចក្តីសុខចំរើនត្រូវកសាងល្អ គឺប្រព្រឹត្តអំពើជាកុសល ។ ដូច្នេះពាក្យថារាសីឡើងបានសេចក្តីតាមន័យរបស់ព្រះពុទ្ធសាសនា គឺការសាងល្អដោយកាយ វាចា និងចិត្ត ។ ថ្ងៃណា ខែណា ឆ្នាំណាគេសាងល្អ ថ្ងៃខែឆ្នាំនោះជាមង្គលមានសិរីសួស្តី ហើយរាសីគេឡើងនៅពេលនោះឯង ។ អត្ថន័យរបស់ព្រះពុទ្ធសាសនាថា ការរៀនសូត្រ ការប្រកបមុខរបរិជ្ជាជីវៈផ្សេងៗ ដើម្បីឲ្យប្រទ្បងជាប់ រកស៊ីមានបាន ត្រូវព្យាយាមប្រើបញ្ញា សិ-

ក្សាឲ្យមានជំនាញតាមមុខវិជ្ជាជីវៈនីមួយៗ នោះនឹងបានសំរេចតាមបំណងពុំខាន ។ ដូច្នេះ បើតាមន័យនេះ បើនិមន្តលោកសូត្រមន្ត ប៉ុន្តែមិនបានបំពេញលក្ខខណ្ឌដូចពោលមកហើយទេ រាសីមិនឡើងឡើយនៅតែចុះដដែល ។ ដូច្នេះព្រះសង្ឃដែលទទួលនិមន្តគួរតែអាណិតអាសូរដល់គ្រហស្ថ ជួយពន្យល់ពុទ្ធបរិស័ទខ្មែរ ដែលយល់ព្រះពុទ្ធសាសនាពុំច្បាស់លាស់ ឲ្យយល់ច្បាស់លាស់ឡើងវិញ កុំគិតតែសូត្រធម៌ដើម្បីលាភសក្ការៈឡើយ ។ គួរសង្កេតមួយទៀត ខ្មែរនៅបរទេសដូចជានៅសហរដ្ឋអាមេរិក បារាំង អូស្ត្រាលីជាដើម ឃើញព្រះសង្ឃពីប្រទេសកម្ពុជា ដែលចេះសូត្រមន្តស្រោចទឹក (តាមពិតព្រះសង្ឃណាក៏ចេះសូត្រធម៌នេះដែរ ប៉ុន្តែឃើញឃ្លៀងឃ្លាតពីពុទ្ធសាសនាខ្លាំងពេកលោកពុំធ្វើ) នាំគ្នាឈ្លូឆនិមន្តទៅសូត្រមន្ត ស្រោចទឹក ជាពិសេសថៅកែហាង ថៅកែភោជនីយដ្ឋាន និងអ្នកលក់ដូរផ្សេងៗ ដោយយល់ថាសកម្មភាពនេះ ធ្វើឲ្យខ្លួនរកស៊ីមានបាន ម៉្លោះហើយខំចំណាយប្រាក់កាសរាប់រយរាប់ពាន់ដុល្លារ ដោយសារជំនឿភ័ន្តច្រឡំនេះ ។ ព្រះសង្ឃដែលតាំងខ្លួនជាគ្រូសូត្រមន្ត, ស្រោចទឹក, ទស្សន៍ទាយនោះ ក្នុងមួយថ្ងៃៗត្រូវគេនិមន្តវាស់ល្ងាចបួនដប់ផ្ទះ ស្ទើរគ្មានពេលសំរាក ។ ផ្ទុយទៅវិញ ចំពោះព្រះសង្ឃអង្គណាដែលចេះធម៌អាថ៌ រហូតចេះធម៌ដែលធ្វើឲ្យមនុស្សបានសុខ ធ្វើមនុស្សឲ្យរៀនឆាប់ចេះដឹង ធ្វើមនុស្សឲ្យរកស៊ីមានបាន គ្មានឃើញខ្មែរទាំងនោះនិមន្តឲ្យជួយពន្យល់ណែនាំឡើយ ។ ត្រង់នេះ យើងពុំបដិសេធទាំងស្រុងថា ការសូត្រមន្តនេះគ្មានប្រយោជន៍សោះទេ បានខ្លះដែរ ត្រង់ការលើកទឹកចិត្តធ្វើឲ្យមនុស្សមានសង្ឃឹម ។ ប៉ុន្តែសង្ឃឹមខ្លះ ធ្វើឲ្យមនុស្សធ្វេសប្រហែស មិនបំពេញការងារឲ្យបានម៉ត់ចត់ នាំឲ្យខូចប្រយោជន៍វិញក៏មាន។ តាមព្រះពុទ្ធសាសនា ផលសំរេចគ្រប់យ៉ាងកើតពីការព្យាយាមធ្វើ ពុំមែនកើតឡើងក្រៅពីនេះឡើយ ។ សូម្បីព្រះពុទ្ធ ក៏ព្រះអង្គមិនដែលសំដែងថា តថាគតជួយអ្នកឲ្យប្រឡងជាប់ ឲ្យអ្នករកស៊ីមានបានដូច្នេះឡើយ ។ ប៉ុន្តែព្រះអង្គគ្រាន់តែប្រាប់មធ្យោបាយ បង្ហាញវិធីឲ្យរៀនសូត្រចេះចាំប្រឡងជាប់ រកស៊ីមានបានប៉ុណ្ណោះ ហើយទុកឲ្យគេជឿឬមិនជឿ អនុវត្តតាមឬមិនអនុវត្តតាមដោយខ្លួនគេ ។ អស្ចារ្យមួយទៀត នៅភ្នំពេញប្រទេសកម្ពុជា មានវត្តខ្លះដោយមនុស្សអ្នកសុំស្រោចទឹកច្រើនពេក ព្រះសង្ឃដែលធ្លាប់ស្រោចទឹកឲ្យគេ បើករ៉ូប៊ីណេបន្តបំពង់ទឹកស្រោចតែម្តង ។ មានព្រះសង្ឃខ្លះនៅក្នុងនិងក្រៅប្រទេសកម្ពុជា ស្រោចទឹកឲ្យស្ត្រីនៅក្នុងទីស្ងាត់ទីកំបាំងតែពីរនាក់ ។ អំពើនេះខុសនឹងព្រះវិន័យធ្ងន់ណាស់ ព្រះសង្ឃត្រូវតែជៀសវាង ។ បើជៀសពុំរួច គ្រាន់តែឲ្យទឹកមន្ត ហើយឲ្យគេយកទៅងូតដោយខ្លួនគេទៅ ។ ទឹកពុំអាចជួយអ្វីបានឡើយ ទឹកតែព្រះសង្ឃរលាស់ទៅកាន់ពុទ្ធបរិស័ទនោះ គ្រាន់តែជានិមិត្តរូប ជាមួយការផ្សាយចិត្តមេត្តា ចិត្តចង់ឲ្យពុទ្ធបរិស័ទបានសុខចំរើនប៉ុណ្ណោះ ។ នៅពេលចំរើនព្រះបរិត្តម្តងៗ គួររក្សាប្រពៃណីនេះចុះ ប៉ុន្តែកុំឲ្យធ្វើនិងអះអាង ថាស័ក្តិសិទ្ធិឲ្យជ្រុលផ្ទុយពីការពិតរបស់ព្រះពុទ្ធសាសនា ។

សូត្រមន្តរំដោះគ្រោះ

មានជំនឿមួយទៀត គឺនិមន្តព្រះសង្ឃរំដោះគ្រោះ គឺនៅពេលដែលមានទុក្ខមានជម្ងឺ ឯម្កាត់បៀតបៀន មានបាត់បង់ទ្រព្យសម្បត្តិជាដើម ។ កាលពីសម័យបូរាណ មុននឹងសូត្រមន្ត មានរៀបចំរណ្តាប់ច្រើនណាស់ ប៉ុន្តែមិនរៀបរាប់ក្នុងទីនេះទេ ព្រោះការរៀបរាប់នោះទាក់ទងនឹងជំនឿលើខ្មោចបិសាច សូមអធិប្បាយតែទៅលើសំនួរថា តើការសូត្រមន្តនេះអាចរំដោះទុក្ខបានឬទេប៉ុណ្ណោះ ។

ព្រះពុទ្ធសំដែងថា សេចក្តីទុក្ខបែបណាមួយកើតមាន ព្រោះអំពើបាបកម្មដែលខ្លួនបានកសាង ។ បើចង់មិនឲ្យមានទុក ត្រូវឈប់សាងអំពើបាបតទៅទៀត ហើយសាងអំពើល្អ មានកាន់សីលប្រាំជាដើម ។ ជាឱកាសល្អ ព្រះសង្ឃត្រូវពន្យល់ពុទ្ធបរិស័ទឲ្យយល់ចូលចិត្ត អំពីការរំដោះទុក្ខតាមន័យរបស់ព្រះពុទ្ធសាសនា ពុំមែនសូត្រធម៌ឲ្យគេអស់ទុក្ខនោះឡើយ ។ ព្រះសង្ឃត្រូវតែសាកសួរអំបីសេចក្តីទុក្ខ ហើយជួយដោះស្រាយសេចក្តីទុក្ខនោះ ។ ជួនកាលសេចក្តីទុក្ខកើតពីការព្រួយចិត្តពីរឿងអ្វីមួយ ត្រូវជួយដោះស្រាយនូវហេតុដែលនាំឲ្យកើតទុក្ខ ។ សេចក្តីទុក្ខត្រូវរំលត់ ដូចព្រះពុទ្ធបានសំដែងធម៌ចំពោះនាងបដាចាដែលកើតទុក្ខព្រោះកូននិងប្តីស្លាប់ ។ ព្រះពុទ្ធពន្យល់ឲ្យនាងដកចិត្តចេញពីជនទាំងនោះ ព្រោះពួកគេស្លាប់ហើយ ។ នាងយល់ព្រះធម៌ បានដកចិត្តតាមការណែនាំរបស់ព្រះពុទ្ធ ។ សេចក្តីទុក្ខត្រូវរលត់ ព្រោះសេចក្តីទុក្ខរបស់នាង កើតអំពីសេចក្តីស្រឡាញ់ ។ បើមានវិបត្តិផ្លូវចិត្តបែបណាមួយ ក៏ត្រូវប្រាប់មធ្យោបាយដោះស្រាយតាមយថា-ហេតុ ។ បើមានជម្ងឺតាមផ្លូវកាយ ត្រូវដោះស្រាយឲ្យទៅមន្ទីរពេទ្យដើម្បីព្យាបាលរោគ ។ ការសូត្រធម៌នោះ គ្រាន់តែលើកកម្លាំងផ្លូវចិត្តប៉ុណ្ណោះ ។ យើងក៏ធ្លាប់គេនិមន្តឲ្យសូត្រធម៌លើករាសី សូត្រធម៌រំដោះគ្រោះដែរ បានទទួលទៅសូត្រធម៌ ប៉ុន្តែតែងតែពន្យល់ណែនាំតាមន័យដូចពោលមកហើយ ។

ខ្សែកថានិងកន្សែងយ័ន្ត

ជំនឿខ្មែរខ្លះជំនាន់ដើម ឥឡូវនេះនៅមានខ្លះ ថាកថានិងកន្សែងយ័ន្ត អាចផ្តល់សេចក្តីសុខឲ្យគេ ជាពិសេសការពារកុំឲ្យសត្រូវបៀតបៀន ដូចជាខ្មោចបិសាចបៀតបៀនមិនបាន គេធ្វើអំពើមិនត្រូវ បើធ្វើទាហានវិញ អាចបញ្ចៀសគ្រាប់ រហូតជឿថាគេបាញ់មិនត្រូវ ឬបាញ់មិនមុត ។ តាមការសង្កេត ការបង្កើតឲ្យមានកថានិងកន្សែងយ័ន្ត ជាពិធីសាស្ត្រមួយរបស់ចាស់បូរាណខ្មែរ ឲ្យមនុស្សធ្វើល្អ ព្រោះពេលដែលបានប្រគល់ខ្សែកថានិងកន្សែងយ័ន្តបាននិយាយថា ដើម្បីឲ្យខ្សែកថានិងកន្សែងយ័ន្តនេះពូកែស័ក្តិសិទ្ធិ ត្រូវកាន់ត្រណម្យកុំប្រមាថមើលងាយគេ កុំរំលោភកូនប្រពន្ធអ្នកដទៃ ជាពិសេសឲ្យកាន់សីលប្រាំ ។ ដោយចង់ឲ្យខ្សែកថានិងកន្សែងយ័ន្តពូកែស័ក្តិសិទ្ធិ ក៏កាន់ត្រណម្យទាំងនោះក៏បានសេចក្តីសុខ ។ តាមពិត សេចក្តីសុខដែលគេបានទទួលនោះ កើតឡើងពីការកាន់

ត្រណម្យ ពុំមែនដោយសារខ្សែក្រថានិងកន្សែងយ័ន្តនោះឡើយ ។ នេះជាពិធីសាស្ត្រមួយផ្នែក ដែលនាំឲ្យមនុស្សធ្វើល្អ ។ បានសេចក្តីថា បើមិនកាន់ត្រណម្យនោះទេ ក៏ពុំបានសេចក្តីសុខដែរ ព្រោះបើមិនរំលោភកូនប្រពន្ធអ្នកដទៃ មិនបានលួចប្លន់ទ្រព្យសម្បត្តិអ្នកដទៃជាដើមទេ អ្នកដទៃឬច្បាប់រដ្ឋពុំមានសិទ្ធិចាប់ចងធ្វើទោសមនុស្សនោះឡើយ ។ នេះជាន័យពិតរបស់ព្រះពុទ្ធសាសនាដែលពោលថា ធ្វើល្អបានល្អ ធ្វើអាក្រក់បានអាក្រក់ ពុំមែនបណ្តាលមកពីខ្សែក្រថានិងកន្សែងយ័ន្តនោះឡើយ ។ ព្រះសង្ឃអ្នកបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាថេរវាទ ជាពិសេសព្រះសង្ឃខ្មែរ ពុំគួរអនុវត្តជំនឿនេះទេ ហើយពុទ្ធបរិស័ទខ្មែរពុំគួរជឿជំនឿនេះដែរ ។ ផ្ទុយពីនេះ ត្រូវនាំគ្នាសិក្សារៀនសូត្រធម៌វិន័យ ឲ្យយល់ច្បាស់លាស់ ហើយប្រតិបត្តិតាមឲ្យបានត្រឹមត្រូវ ។

ជំនឿស្នេហ៍មុខ

ស្នេហ៍មុខជាជំនឿមួយដែលគេយល់ថា បើដាក់ទៅអាចឲ្យគេស្រឡាញ់ ឲ្យគេចូលចិត្ត ។ មនុស្សដែលចង់ឲ្យគេស្រឡាញ់ចូលចិត្តភាគច្រើន គឺអ្នករកស៊ីលក់ដូរ និងអ្នកដែលចង់បានគូស្រករប្រុសស្រី ដែលហៅថាដាក់ស្នេហ៍ ។ ជំនឿនេះក៏មានមកតាំងពីបូរាណ ឥឡូវនេះក៏នៅមានខ្លះ ។ គ្រូសារដែលតាំងខ្លួនថាចេះវិជ្ជាផ្នែកនេះ មានជាគ្រហស្ថ និងមានជាព្រះសង្ឃខ្លះ ។ វិជ្ជានេះទាក់ទងនឹងសាសនាព្រាហ្មណ៍ ហើយមិនមានរបស់ព្រះពុទ្ធសាសនាឡើយ ។ បើនិយាយតាមព្រះពុទ្ធសាសនាវិញ ស្នេហ៍មុខដែលនាំឲ្យគេស្រឡាញ់ចូលចិត្ត គឺសំដីទន់ភ្លន់ ចរិយាសុភាពរាបសា ទឹកមុខញញឹមជានិច្ច ជាមួយនឹងទឹកចិត្តប្រកបដោយមេត្តា ករុណា មានចិត្តល្អ ចេះជួយទុក្ខធុរៈអ្នកដទៃ ។ មិនថាតែមនុស្សទេដែលស្រឡាញ់ចូលចិត្ត សូម្បីសត្វតិរច្ឆាន ក៏ចូលមកជិតយកមនុស្សនោះជាមិត្តដែរ ។ បើគ្រូដាក់ក្រមួនស្នេហ៍នៅមុខនៅមាត់ ហើយមានទឹកមុខក្រញូវ ដើរឈ្លោះគេឯងកំណាញ់ស្វិតស្វាញ ក្រមួនជួយពុំឈ្នះឡើយ ។ ពិតជាគេស្អប់ ហើយដែលគេចាត់ថាជាមនុស្សគ្មានអំណោយទាន ។ ដូច្នេះព្រះពុទ្ធសាសនាបានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ហើយថា មនុស្សដែលគេស្រឡាញ់ឬស្អប់ មកអំពីអំពើរបស់ខ្លួនឯងវិញទេ ។ ព្រះសង្ឃមិនត្រូវអនុវត្តជំនឿបែបនេះទេ ព្រោះផ្ទុយនឹងបញ្ញត្តិរបស់ព្រះពុទ្ធ ចាត់ជាតិរច្ឆានវិជ្ជា ។ ពិសេសទៅទៀត ក្នុងព្រះវិន័យនិយាយថា បើភិក្ខុណែនាំបុរសស្ត្រី ដែលគេឥតស្រឡាញ់គ្នាសោះឲ្យបានគ្នាជាប្តីប្រពន្ធ ឬជាសង្សារ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិមួយយ៉ាងធ្ងន់ ។ ក៏ដូចគ្នានឹងភិក្ខុនិយាយបំបែកបំបាក់បុរសស្ត្រី ដែលគេកំពុងស្រឡាញ់គ្នាឲ្យបែកបាក់គ្នា ក៏ត្រូវអាបត្តិមួយយ៉ាងធ្ងន់ដែរ ។ សមនឹងសព្វថ្ងៃនេះ នៅប្រទេសកម្ពុជា បុរសខ្លះមានប្រពន្ធច្រើន ម្ល៉ោះហើយប្រពន្ធដើម ប្រពន្ធចុង រកវិធីកំចាត់គ្នា ឬរកវិធីឲ្យប្តីស្រឡាញ់ខ្លួនជាងស្ត្រីមួយទៀត ហៅថារកគ្រូស្នេហ៍ ឬក៏បុរស ឬស្ត្រីស្រឡាញ់អ្នកណាម្នាក់ ក៏រកគ្រូដាក់ស្នេហ៍ ។ បើព្រះសង្ឃអង្គណាលូកដៃចូលក្នុងកិច្ចការផ្ទៃក្នុងរបស់គ្រួសារគេ ដែលហៅថាដឹកញី

ប្រសិឈ្មោលបែបនេះ ព្រះសង្ឃនោះពុំមែនជាសមណសក្យបុត្តឡើយ ។

ការទស្សន៍ទាយ

ការទស្សន៍ទាយនេះ មានក្បួនសំរាប់ទស្សន៍ទាយ ដែលហៅថាព្រហ្មជាតិ ។ គ្រាន់តែឃើញពាក្យថាព្រហ្មជាតិ យើងឃើញថាពុំមែនជាព្រះពុទ្ធសាសនាទៅហើយ គឺចេញមកពីសាសនាព្រាហ្មណ៍ ដែលខ្មែរពីដើមធ្លាប់គោរពសាសនាព្រាហ្មណ៍ ដែលសព្វថ្ងៃហៅថាសាសនាហិណ្ឌូ នៅមានសេសសល់ជំនឿខ្លះក្នុងវប្បធម៌ខ្មែរ ។ តាមការសង្កេតការទស្សន៍ទាយក្នុងព្រហ្មជាតិនោះ គឺការទាយទៅតាមថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើតរបស់បុគ្គលម្នាក់ៗ ។ ការទាយនេះ ជាការពិនិត្យសង្កេត ជាមួយនិងការប៉ាន់ស្មាន នូវថ្ងៃខែឆ្នាំដែលកើត មានត្រូវខ្លះខុសខ្លះ អាចថាត្រូវច្រើនជាងខុស ដែលមានលក្ខណៈខុសគ្នាពីព្រះពុទ្ធ គឺព្រះអង្គមានញាណ ជ្រាបអំពីបុព្វចរិយារបស់មនុស្ស ។ ការទស្សន៍ទាយនេះ ព្រះពុទ្ធបានហាមភិក្ខុសង្ឃមិនឲ្យអនុវត្តការទាយនេះឡើយ ព្រោះការទាយនេះចាត់ចូលជាតិរច្ឆានវិជ្ជា ទោះបីទាយដោយវិធីផ្សេងពីនេះ មានការទាយមើលក្រយៅនិងអញ្ចាញដៃក៏ដោយ ហើយបរិក្ខារបុប្បច្ច័យ ដែលបានមកពីការទាយនេះ បានមកមិនប្រកបដោយធម៌ឡើយ ។ ពាក្យខ្មែរថា ពាក្យសត្យពាក្យសង្ឃ ។ ពាក្យថាសត្យ ជាពាក្យសំស្ក្រឹត បាលីថាសច្ចៈ ប្រែថាពិត ។ គឺព្រះសង្ឃត្រូវនិយាយពាក្យពិត ។ ចំណែកការទាយ ពុំមែនពាក្យពិតទាំងអស់ឡើយ កន្លែងខ្លះផ្សំ និយាយតម្រូវចិត្តអ្នកមកឲ្យទាយ ដើម្បីលាភសក្ការៈ ។ បើគេអនុវត្តខុសខូចប្រយោជន៍គេ ដោយជឿការទាយ ព្រះសង្ឃអ្នកទាយត្រូវមានទោសដោយប្រាប់គេពាក្យពុំពិត គេយកទៅធ្វើតាមខូចប្រយោជន៍គេ ។ ឧទាហរណ៍ ការទាយថា បើតាមជើងលេខ បុរសនិងស្ត្រីនេះមានជើងលេខល្អ អាចរៀបការជាប្តីប្រពន្ធបាន។ ក្រោយពេលរៀបការហើយ ស្រាប់តែទាស់ទែងខ្វែងគំនិតគ្នា បាក់បែកគ្នា រស់នៅជាមួយគ្នាមិនកើត ដោយជឿការទស្សន៍ទាយនេះឯង ។ បើព្រះសង្ឃជាអ្នកទាយត្រូវមានទោសពីរយ៉ាង គឺទីមួយត្រូវអាបត្តិមួយយ៉ាងធ្ងន់ គឺអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ដោយការទស្សន៍ទាយឲ្យគេបានគ្នាជាប្តីប្រពន្ធ ។ ទីពីរ ត្រូវមានទោសព្រោះនាំឲ្យគេទាស់ទែងគ្នាដោយការជឿការទាយរបស់ខ្លួន ។ បើទាស់គ្នាមានអំពើហិង្សាផង ព្រះសង្ឃអ្នកទាយមានទោសធ្ងន់ទៅទៀត ។

ចំពោះការរើសគូស្រករនេះ បើការទស្សន៍ទាយតាមផ្លូវព្រះពុទ្ធសាសនាវិញ គឺត្រូវពិនិត្យមើលចរិយាមារយាទ កម្រិតវិជ្ជាចេះដឹង កាយសម្បទា ពូជអំបូរ ដោយខ្លួនឯងផ្ទាល់ តើបុរសនេះឬស្ត្រីនេះ យកមកជាគូស្រករបានល្អឬទេ ។ ពាក្យខ្មែរក៏បាននិយាយថា ធ្វើស្រែឲ្យមើលស្មៅ ទុកដាក់កូនចៅឲ្យមើលផៅសន្តាន ។ បានជាសម័យដើមគេឲ្យកូនប្រុសមកបំរើខាងស្រីមួយឆ្នាំពីរឆ្នាំ ក្នុងគោលបំណងខាងស្រីពិនិត្យមើលទឹកចិត្តនិងចរិយាខាងប្រុស ។ ជួនកាលគេផ្តាច់ចោល បើខាងស្រីមិនពេញចិត្ត ។ ជួនកាលគេរើ-

សកូនប្រសារតែក្នុងភូមិជាមួយគ្នា ព្រោះធ្លាប់ស្គាល់ចិត្តគ្នា ។ បើពិនិត្យមើលខ្លួនឯង ហើយនៅតែខុសទៀត គេអស់ចិត្តមិនសូវស្ដាយក្រោយ បើជឿទាយហើយខុសវិញ គេនឹកស្ដាយខ្លាំងណាស់ ។ ដូច្នេះគួរធ្វើការទស្សន៍ទាយតាមបែបព្រះពុទ្ធសាសនា គឺពិនិត្យមើលខ្លួនឯងឲ្យច្បាស់លាស់ មុននឹងសំរេចបែបណាមួយ ។ នេះគ្រាន់តែជាឧទាហរណ៍រឿងមួយ ។

សេចក្ដីសន្និដ្ឋាន

ដូចបានរៀបរាប់មកហើយ ពុទ្ធសាសនិកជនខ្មែរបានចាត់ទុកព្រះសង្ឃជាគ្រូ ជាទីគោរពសក្ការៈរបស់ខ្លួន ។ ដូច្នេះព្រះសង្ឃគប្បីបំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនពន្យល់ណែនាំពុទ្ធបរិស័ទឲ្យដើរតាមគន្លងធម៌ កុំធ្វើតាមជំនឿខ្លះដែលផ្ទុយនឹងព្រះពុទ្ធសាសនា ដូចបានពន្យល់ខ្លះមកហើយ ។ ការនិមន្តសូត្រមន្តការកូន សូត្រមន្តឡើងផ្ទះ និងនិមន្តសូត្រមន្តក្នុងបុណ្យទានផ្សេងៗ ព្រះសង្ឃត្រូវនិមន្តតាមធម្មតា គ្រាន់តែធ្វើសណ្ឋមពរថា សូមឆ្លៀតពន្យល់ធម៌អាថ៌ស្របតាមបុណ្យទាន មុននឹងចាប់ផ្ដើមសូត្រធម៌ ។ បើពុទ្ធបរិស័ទនិមន្តដោយប្រើពាក្យថា សូនិមន្តសូត្រមន្តលើករាសី និមន្តសូត្ររំដោះគ្រោះ ក៏គួរទទួលនិមន្តប៉ុន្តែមុននឹងសូត្រ សូមពន្យល់ពុទ្ធបរិស័ទ ឲ្យប្រើចិត្តឲ្យបានត្រឹមត្រូវតាមន័យរបស់ព្រះពុទ្ធសាសនា ។ ព្រោះពុទ្ធមន្តគឺមន្តរបស់ព្រះពុទ្ធ បានដល់ការយកធម៌របស់ព្រះអង្គមកប្រតិបត្តិ ទើបរាសីឡើង និងរំដោះគ្រោះបាន ។៚

❄ ❄

❄